

Ứng dụng học máy để phân vùng ảnh và phát hiện bất thường trong giám sát rừng

Trần Văn Thành¹

GVHD: Phạm Văn Hải²   Đỗ Phan Thuận¹

Hanoi University of Science and Technology

¹Computer Science

²Information System

January 15, 2019

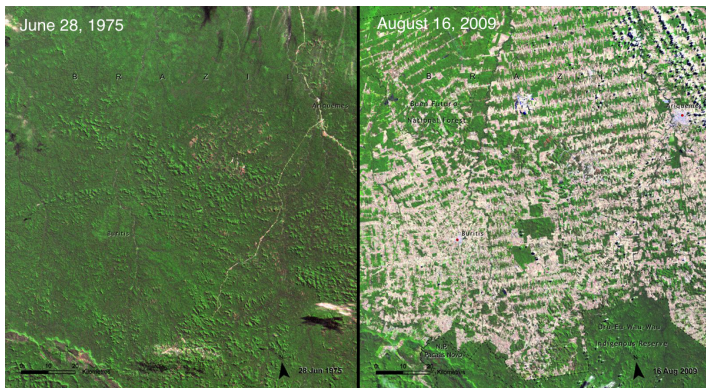
Nội dung

- 1 Giới thiệu
- 2 Kiến thức cơ sở
- 3 Phương pháp đề xuất
- 4 Đánh giá
- 5 Kết luận

Giới thiệu

- Các vấn đề về biến đổi khí hậu
  - Quản lý tài nguyên, giám sát và bảo vệ rừng
  - Phát hiện những thay đổi bất thường

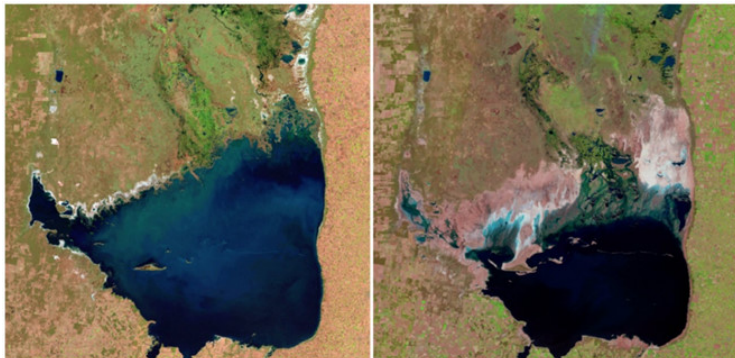
Giới thiệu

Rừng Rondonia, Brazil, tháng 6/1975 và tháng 8/2009.¹

¹ NASA

Giới thiệu

Hồ Mar Chiquita, Argentina, tháng 7/1998 và tháng 9/2011.²

---

² NASA

Giới thiệu

- Phương pháp truyền thống
  - Dùng bản vẽ, bản đồ
  - Đi thực nghiệm
- Hạn chế
  - Nguy hiểm, tốn thời gian và công sức
  - Không thể thực hiện đồng loạt trên quy mô lớn
  - Có những nơi con người không thể đến để kiểm tra đo đạc

Bài toán đặt ra

- Phân vùng ảnh vệ tinh, phát hiện bất thường, trợ giúp ra quyết định trong giám sát và bảo vệ rừng

Công việc liên quan

Các phương pháp phân vùng ảnh

- Mô hình học sâu
  - ResNet, FCN, R-CNN, U-Net, ..
  - Hiệu quả, độ chính xác cao
- Phân cụm
  - K-means, Fuzzy C-Means, Mean-shift, ..
  - Dễ hiểu, dễ cài đặt

Vấn đề

- Chỉ những thuật toán phức tạp mới có thể giải quyết được vấn đề !?

Công việc liên quan

- Những hạn chế của Deep Learning
  - i. Phụ thuộc vào số lượng và chất lượng dữ liệu
  - ii. Cấu trúc mạng nơ-ron hoạt động phức tạp, khó hiểu
  - iii. Tốn kém tài nguyên bộ nhớ, thời gian và chi phí
- Những thuật toán phức tạp
  - Yêu cầu độ tính toán cao
  - Nhạy cảm với cách chọn tham số đầu vào
- Những thuật toán đơn giản
  - Sớm có một mô hình tổng quát cho bài toán
  - Kết quả sẽ được dần cải thiện ở những bước sau

Phương pháp học không giám sát

- Thuật toán phân cụm K-means

Algorithm 1 Thuật toán phân cụm K-means

```
1: procedure K-MEANS( $D, k$ ):  
    $D$  - tập học  
    $k$  - số cụm kết quả  
2:   Khởi tạo: Chọn ngẫu nhiên  $k$  quan sát trong tập  $D$  để làm các điểm trung  
   tâm ban đầu  
3:   while not CONVERGENCE do  
4:     for each  $x \in D$  do  
5:       Tính các khoảng cách từ  $x$  đến các điểm trung tâm 3  
6:       Gán  $x$  vào cụm có điểm trung tâm gần  $x$  nhất  
7:     end for  
8:     for each cụm do  
9:       Xác định lại điểm trung tâm dựa trên các quan sát hiện thời đang  
       thuộc vào cụm này  
10:    end for  
11:  end while  
12: end procedure
```

---

³ Khoảng cách Euclidean

Thuật toán phân cụm K-means

- Những hạn chế

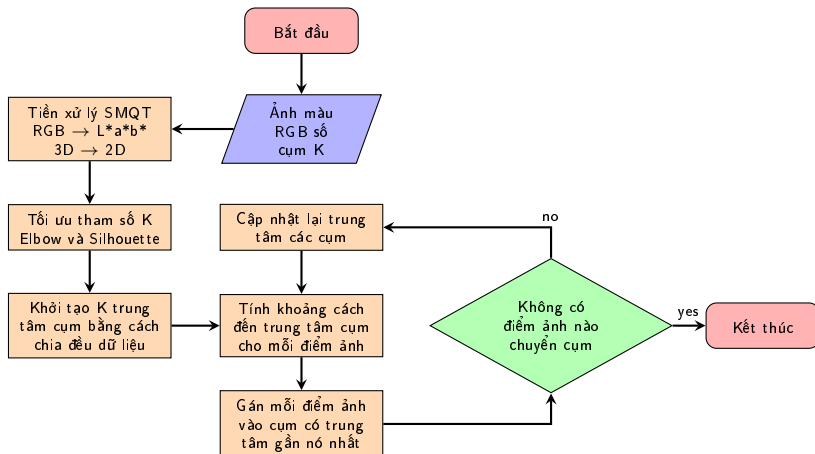
- i. Cần biết trước số cụm k
- ii. Kết quả và tốc độ hội tụ phụ thuộc vào bước khởi tạo
- iii. Các cụm cần có dạng hình cầu, kích thước gần bằng nhau
- iv. Không thể phân cụm dữ liệu nằm bên trong cụm khác

Các công việc cải tiến K-means trước đây

Một số đề xuất cải tiến K-means

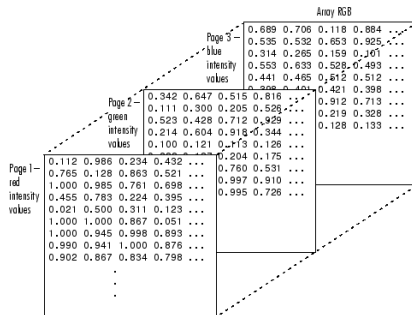
<i>Tác giả, năm</i>	<i>Phương pháp đề xuất</i>
G. P. Babu, M. N. Murty, 1993	Lập trình di truyền dựa trên tâm cụm tối ưu gần nhất
C. Huang, R. Harris, 1993	Tìm kiếm trực tiếp bằng phương pháp chia nhị phân
I. Katsavounidis, C. C. J. Kuo, Z. Zhen, 1994	Khởi tạo tâm cụm ở các cạnh (biên) của dữ liệu
M. B. A. Daoud, S. A. Roberts, 1996	Khởi tạo dựa trên phân phối ngẫu nhiên trong cụm
A. Likas, N. Vlassis, J. J. Verbeek, 2003	Tăng dần số cụm cho đến khi tìm thấy K cho đến khi hội tụ
S. S. Khan, A. Ahmad, 2004	Khởi tạo tâm cụm dựa trên mật độ ngưng tụ dữ liệu đa quy mô
Bo Zhao and Zhongxiang Zhu, 2007	Phân vùng ảnh dựa trên tối ưu hóa đàn kiến
Wang Min and Yin Siqing, 2010	Cải tiến K-means dựa trên giải thuật di truyền

Phương pháp đề xuất BK-means

Sơ đồ phương pháp BK-means.

Biểu diễn dữ liệu

Biểu diễn ảnh màu RGB bằng ma trận 3 chiều.⁴

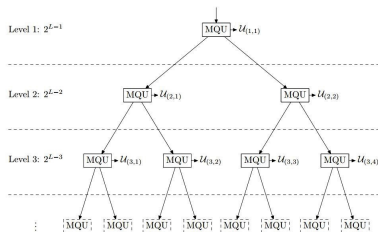
Định dạng lại ảnh về ma trận 2 chiều:
 $\text{Image}(h,w,c) \mapsto \text{Matrix}(h \times w, c)$

⁴Image 3D

Tiền xử lý ảnh

- Phương pháp SMQT⁵
  - MQU⁶: Pixel (V) $\rightarrow$ Mean $\rightarrow$ M{0,1}

$$M(x) = \begin{cases} 1, & \text{if } V(x) > \text{Mean} \\ 0, & \text{else} \end{cases}$$

Cây nhị phân SMQT.

⁵ Successive Mean Quantization Transform

⁶ Mean Quantization Units

Phương pháp SMQT

V	25	62	32	5	2	6	70	42	54	0	20	10
1	25	5	2	6	0	20	10	62	32	70	42	54
	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
2	5	2	6	0	25	20	10	32	42	62	70	54
	00	00	00	00	01	01	01	10	10	11	11	11
3	2	0	5	6	10	25	20	32	42	54	62	70
	000	000	001	001	010	011	011	100	101	110	110	111
4	0	2	5	6	10	20	25	32	42	54	62	70
	0000	0001	0010	0011	0100	0110	0111	1000	1010	1100	1101	1110
5-8	0	2	5	6	10	20	25	32	42	54	62	70
	0000	0001	0010	0011	0100	0110	0111	1000	1010	1100	1101	1110
	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000	0000
	0	16	32	48	64	96	122	128	160	192	208	224

Tiền xử lý ảnh

Kết quả tiền xử lý ảnh bằng SMQT.

Lựa chọn tham số K

- Phương pháp khuỷu tay (Elbow)
  - Tại vị trí khuỷu tay sẽ cho giá trị K tốt nhất
  - Lỗi sẽ giảm rất nhanh (chậm) trước (sau) khi đi qua vị trí K
- Phương pháp hình chiếu (Silhouette)

$$a(o_i) = \frac{1}{|C_A| - 1} \sum_{o_j \in C_A, o_j \neq o_i} d(o_i, o_j)$$

$$b(o_i) = \min_{C_B \neq C_A} \frac{1}{|C_B|} \sum_{o_j \in C_B} d(o_i, o_j)$$

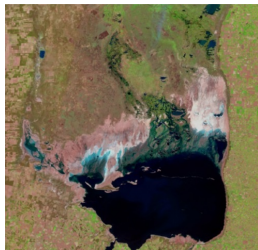
$$sil(o_i) = \frac{b(o_i) - a(o_i)}{\max\{b(o_i), a(o_i)\}}$$

- Sự gắn kết của các điểm dữ liệu trong cùng cụm
- Sự tách biệt với các cụm lân cận

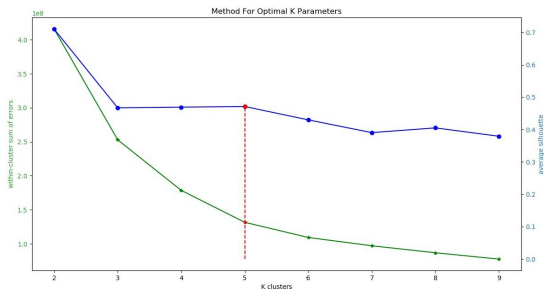
$$S_i = \begin{cases} 1 - a_i/b_i, & \text{if } a_i < b_i \\ 0, & \text{if } a_i = b_i \\ b_i/a_i - 1, & \text{if } a_i > b_i \end{cases}$$

$$-1 \leq S_i \leq 1$$

Lựa chọn tham số K

Ảnh gốc⁷ (493×481)

Đồ thị tối ưu tham số K

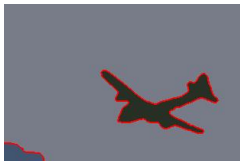
Kết quả tối ưu tham số K

K	2	3	4	5	6	7	8	9
wcss $\times 10^8$	4.1562	2.5291	1.7860	1.3163	1.0935	0.9713	0.8687	0.7756
silhouette	0.7101	0.4671	0.4691	0.4711	0.4298	0.3904	0.4051	0.3793

Thử nghiệm

Ảnh gốc⁸

Ground Truth

BK-means

Kết quả gán nhãn 481×321 pixel với $K=2$

Total=154401	Predicted as 0	Predicted as 1
Actual: 0	TP = 140693	FN = 609
Actual: 1	FP = 4145	TN = 8954

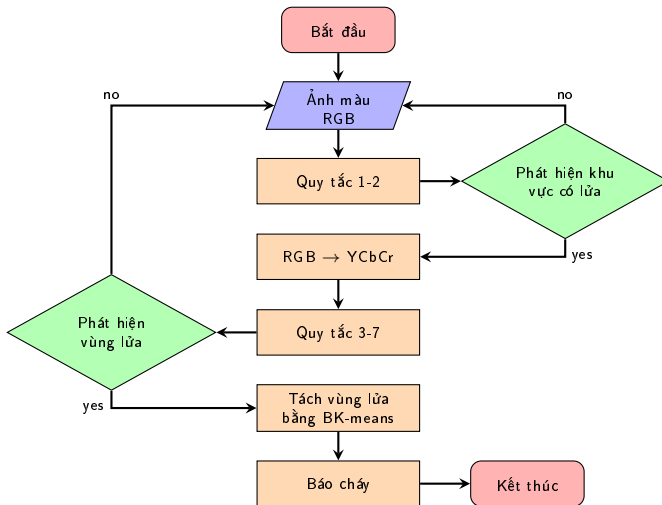
⁸ [Berkeley](#)

Thử nghiệm

Kết quả phân lớp 481×321 pixel với $K=2$

	Same cluster	Different cluster
Same classes	TP = 9946045935	FN = 122796367
Different classes	FP = 588625471	TN = 1262289427
	Predicted as Positive	Predicted as Negative
Actual:Positive	TPR = 0.987804	FNR = 0.012196
Actual:Negative	FPR = 0.318019	TNR = 0.681981
RI	0.940316	
Precision	0.944125	
Recall	0.987804	
F1	0.965471	

Xây dựng mô hình

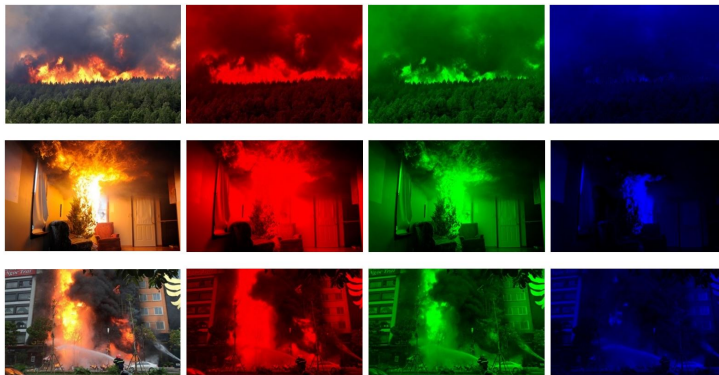
Sơ đồ phát hiện đám cháy trong ảnh.

Xây dựng mô hình

Xác định điểm ảnh vùng lửa

Hệ màu	Quy tắc
RGB	<ol style="list-style-type: none"> 1. $R > G > B$ 2. $R > R_{\text{mean}} \cap G > G_{\text{mean}} \cap B > B_{\text{mean}}$
YCbCr	<ol style="list-style-type: none"> 3. $Y \geq Cb$ 4. $Cr \geq Cb$ 5. $Y \geq Y_{\text{mean}} \cap Cb \geq Cb_{\text{mean}} \cap Cr \geq Cr_{\text{mean}}$ 6. $Cb - Cr \geq Th, (Th=75)$ 7. $Cb \leq 150 \cap Cr \geq 120$

Xây dựng mô hình

Tách các kênh màu R,G,B.⁹

⁹ Quy tắc 1,2

Xây dựng mô hình

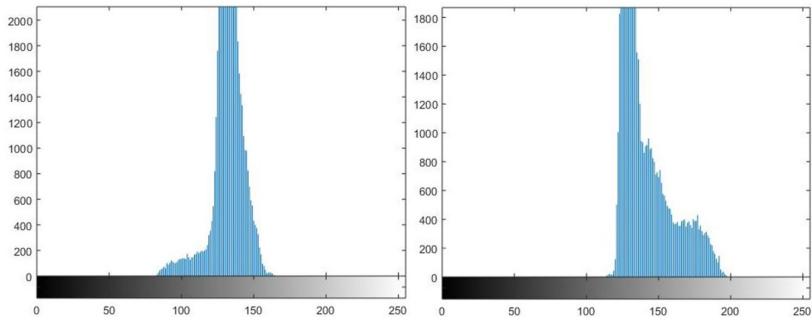

Tách kênh sáng Y, kênh màu Cb và Cr.¹⁰

¹⁰Quy tắc 3,4,5

Xây dựng mô hình

Biểu đồ màu trên kênh Cb và Cr.¹¹

¹¹Quy tắc 7

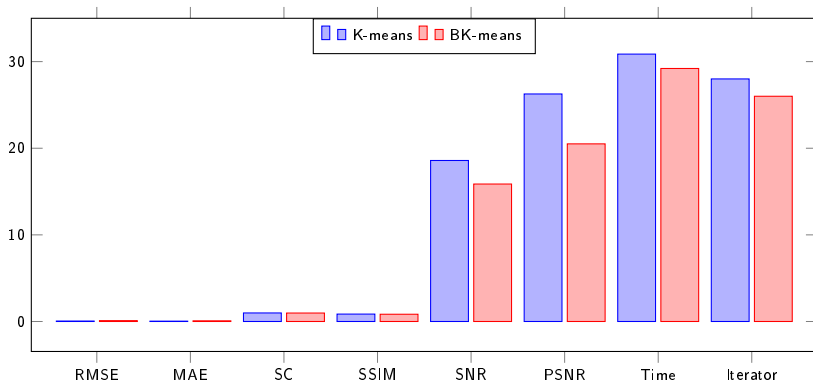
Thử nghiệm

Thử nghiệm nhận diện đám cháy trong ảnh.

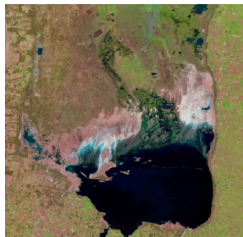
BK-means

	RMSE	MAE	SC	SSIM	SNR	PSNR	Time	Iterator
K-means	0.0486	0.0362	0.9863	0.8550	18.5860	26.2638	30.8658	28
BK-means	0.0944	0.0735	0.9768	0.8369	15.8679	20.5045	29.2071	26

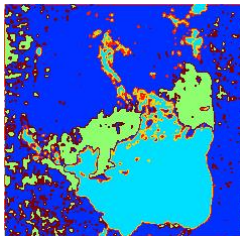

So sánh hiệu năng K-means và BK-means.

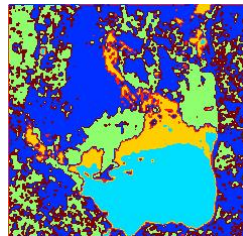
BK-means

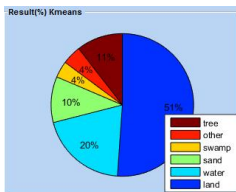
Ảnh gốc

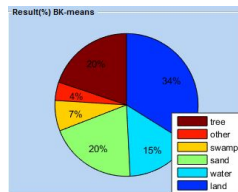
K-means

BK-means

K-means

BK-means

Phân loại ảnh

- Tập dữ liệu gồm 2 lớp:
  - fire (2400 ảnh)
  - not-fire (2931 ảnh)

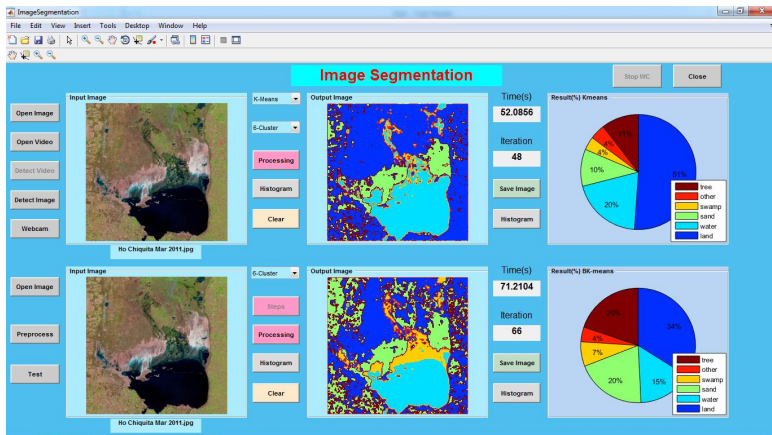
Kết quả phân loại ảnh

Total=5331	Predicted as Positive(fire)	Predicted as Negative(not-fire)
Actual:Positive(fire)	TP = 1689	FN = 711
Actual:Negative(not-fire)	FP = 566	TN = 2365
Actual:Positive(fire)	TPR = 0.7038	FNR = 0.2962
Actual:Negative(not-fire)	FPR = 0.1931	TNR = 0.8069
RI	0.7633	
Precision	0.7490	
Recall	0.7038	
F1	0.7257	

Kết quả đạt được

- Cải thiện của BK-means so với K-means
  - Thời gian chạy nhanh hơn
  - Số lần lặp rút ngắn
- Tỷ lệ 70.38% báo cháy đúng và 19.31% báo cháy giả
- Những hạn chế
  - Tập dữ liệu còn đơn giản, chưa đủ lớn
  - Nhận diện đám cháy trong video realtime còn chậm
  - Chưa nhận diện được khói
- Công việc tương lai
  - Phát hiện chuyển động của lửa và khói trong video để tăng tỷ lệ báo cháy đúng và giảm tỷ lệ báo cháy giả

Kết quả đạt được

Giao diện chương trình.

Q&A

Thank You!

Tài liệu tham khảo

- Vũ Hữu Tiệp, Machine Learning cơ bản, Nhà xuất bản khoa học và kỹ thuật, 2018.
- ZhongwuWang, John R.Jensen, Jungholm., An automatic region-based image segmentation algorithm for remote sensing applications, Environmental Modelling & Software, Elsevier Science Publishers, Volume 25, Issue 10, October 2010, Pages 1149-1165.
- Zhensong Chen, Zhiquan Qi, Fan Meng, Limeng Cui & Yong Shi., Image Segmentation via Improving Clustering Algorithms with Density and Distance, Information Technology and Quantitative Management (ITQM 2015), Elsevier Science Publishers, 55: 1015-1022, 2015.
- V.V.